

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.I.499/2023/7.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke
Dr. Schmidt Péter, előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa, bíró
Dr. Kardos Andrea, bíró
Dr. Tuba István Krisztián, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2023. november 21.
Az ügy tárgya: rablás büntette
Terhelt(ek): Terhelt1 és társa
(Terhelt1 I. rendű)

Elsőfok: Pesti Központi Kerületi Bíróság, 13.B.IX.30.469/2013/215., ítélet,
tárgyalás, 2016. március 4.
Másodfok: Fővárosi Törvényszék, 23.Bf.IX.8373/2016/12., ítélet,
nyilvános ülés, 2016. szeptember 7.

Az indítvány előterjesztője: Terhelt1 I. rendű terhelt
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a rablás büntette miatt Terhelt1 és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben Terhelt1 I. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.B.IX.30.469/2013/215. számú és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 23.Bf.IX.8373/2016/12. számú ítéletét Terhelt1 I. rendű terhelt vonatkozásában hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2016. március 4. napján meghozott 13.B.IX.30.469/2013/215. számú ítéletével Terhelt1 I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki rablás büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 365. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés a) pont]. Ezért őt 7 év szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg azzal, hogy az I. rendű terhelt a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2016. szeptember 7. napján meghozott 23.Bf.IX.8373/2016/12. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és az I. rendű terhelt tekintetében helyesbítette a bűnügyi költség vonatkozó rendelkezést, egyebekben az I. rendű terhelt tekintetében az ítéletet helybenhagyta.

[3] **II.** A bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 648. § a) pontja és a 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára hivatkozva amiatt, hogy az ügyben eljáró bíróságok a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt vele szemben törvénysértő büntetést szabtak ki.

[4] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen minősítette az elkövetett bűncselekményt a Btk. 365. § (3) bekezdés a) pontja szerinti rablás büntettének, és ezt a másodfokú bíróság sem orvosolta, mivel a megállapított tényállásból ítéleti bizonyossággal kizárólag az a következtetés vonható le, hogy a bűncselekmény a Btk. 366. § (1) bekezdés b) pontja szerinti kifosztás büntettének minősül. Az általa törvényesnek tartott minősítés esetén a bűncselekmény büntetési tétele 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztés, míg a jogerős ítéletben terhére megállapított bűncselekmény 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[5] Mindezekre figyelemmel I. rendű terhelt azt indítványozta, hogy a Kúria helyezze hatályon kívül a jogerős ügydöntő határozatot és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra, vagy a jogerős ítéletet a javára változtassa meg olyan módon, hogy helyes minősítésnek megfelelően a törvénynek megfelelő mértékű, jóval enyhébb büntetést szabjon ki.

[6] A Legfőbb Ügyészség a BF.640/2023/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben alaptalannak, részben a törvényben kizártnak tartotta.

[7] Kifejtette, hogy a jogerős ítéletben megállapított irányadó tényállás alapján az I. rendű terhelt álláspontjával szemben a terhére rótt bűncselekmény rablás büntetteként történő minősítése törvényes, annak kifosztáskénti minősítése szóba sem jöhet. Hivatkozott arra, hogy az I. rendű terhelt cselekményének elbírálására a Btk. 2. § (2) bekezdése alapján az elbíráláskori büntető anyagi jogszabály alkalmazása kedvezőbb.

[8] A rablás és kifosztás elhatárolása kapcsán a Legfőbb Ügyészség rámutatott arra, hogy a kifosztás esetében az erőszak, illetve az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés nem célzatos, hanem az az elkövető által megvalósított valamely más bűncselekmény véghezvitele során keletkezett és ennek – az idegen dolog elvétele – megkönnyítő hatását használja ki az elkövető. Ettől eltérően a rablás esetében az elkövető az erőszakot, illetve az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést célzatosan, a dolog elvétele érdekében alkalmazza. Az irányadó tényállás alapján az állapítható meg, hogy az I. és a II. rendű terheltnek eleve azért hatoltak be másolt kulcs alkalmazásával a sértett lakásába, hogy tőle értékeket tulajdonítsanak el. Az I. rendű terhelt a 76 éves, idős korú sértett értékeit a tényállás alapján részben úgy vette el, hogy vele szemben élet elleni közvetlen fenyegetést alkalmazott, illetve annak hatására maga a sértett adott át neki két arany karikagyűrűt. Az

ítéleti tényállás alapján fel sem merül, hogy a sértett az I. rendű terhelt által korábban elkövetett más bűncselekmény során alkalmazott erőszak, élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés hatása alatt állt volna, amelyet csak kihasznált volna az I. rendű terhelt a sértett értékeinek megszerzésére érdekében. A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint az alapügyben eljáró bíróságok a rablás minősített esetét, a fegyveresen elkövetettséget a Btk. 459. § (1) bekezdés 5. pont a) pontja szerinti definícióra figyelemmel törvényesen állapították meg.

[9] Kifejtette, hogy az I. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmény helyes jogi minősítése körében figyelembe veendő a 3/2013. Büntető jogegységi határozat II.11. pontja és ez alapján az ügyben eljáró bíróságok által meg nem állapított további minősítő körülmény, a Btk. 365. § (3) bekezdés g) pontja – a bűncselekmény elhárítására idős koránál fogva korlátozottan képes személy sérelmére történő elkövetés – is megállapítható. Ugyanakkor az I. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmény – fentiek szerinti – helyes minősítése esetén is a büntetési tételkeret 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés, ezért az I. rendű terhelttel szemben kiszabott 7 év szabadságvesztés büntetés törvényes.

[10] Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítéleteket az I. rendű terhelt vonatkozásában a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában tartsa fenn.

[11] Az I. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség indítványára észrevételt tett, amelyben a felülvizsgálati indítványában foglaltakat változtatás nélkül fenntartotta. Hivatkozott arra, hogy a rablás törvényi tényállásának valamennyi tényállási eleme nem állapítható meg, mert kétséget kizáróan nem nyert bizonyítást az erőszak, illetve az élet, testi épség elleni közvetlen fenyegetés alkalmazása, csupán az, hogy a sértett ilyen hatás alatt állt és a terheltek ezt kihasználva szerezték meg az értékeit.

[12] **III.** Az I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa alapján felülvizsgálati eljárás lefolytatása részben kizárt, részben alaptalan.

[13] A Be. XC. fejezetében szabályozott felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, annak lefolytatására kizárólag a törvényben meghatározott felülvizsgálati okra történő hivatkozással, a törvényben meghatározott feltételek mellett kerülhet sor. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető.

[14] A Be. 648. § a) pontja alapján felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt is helye van. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértése miatt szabott ki törvénysértő büntetést.

[15] A Be. 651. § (2) bekezdés b) pontja alapján saját javára a terhelt a Be. 652. § (4) bekezdésére figyelemmel határidő nélkül nyújthat be felülvizsgálati indítványt.

[16] A Be. 652. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítványban meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati indítvány irányul, valamint az indítvány előterjesztésének okát és célját.

[17] A Be. 659. § (5) bekezdésére tekintettel, a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

[18] A Be. 659. § (6) bekezdése szerint a Kúria a megtámadott határozatot a 649. § (2) bekezdése alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be.

[19] 1. A felülvizsgálat, mint rendkívüli jogorvoslat, a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozatának egyes súlyos jogi és nem pedig ténybeli – a tényállás megalapozottságát, a lefolytatott bizonyítást, a bíróságok bizonyíték-értékelő tevékenységét és az annak eredményeként megállapító tényeket érintő – hiányosságainak orvoslására szolgál. A törvény ezért a Be. 650. § (2) bekezdésében kimondja, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[20] Mindezekre figyelemmel a felülvizsgálati indítvány azon hivatkozása, mely szerint a jogerős ügydöntő határozat tényállásában foglaltakkal ellentétben nem állapítható meg ítéleti bizonyossággal az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés alkalmazása, törvényben kizárt, mert az a felülvizsgálati indítványban irányadó tényállástól eltérő ténybeli alapon áll.

[21] A Kúria megállapítja, hogy felülvizsgálatnak még a törvényben meghatározott okra történő hivatkozás alapján is csak akkor van helye, ha az annak alapjául állított tények és indokok a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállással összhangban vannak – a tényállás vitatására, a tényállástól eltérő tényekre felülvizsgálati indítványt alapítani nem lehet, a felülvizsgálat ilyen esetben törvényben kizárt {Kúria, Bfv.I.1229/2023/3. számú határozat [13]}.

[22] A felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezet, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozatlansága, a bizonyítékok mérlegelése sem külön-külön, sem egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének és ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a – minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül – kiszabott büntetés, vagy annak mértékének vitatására (BH 2020.94., BH 2018.42.). Mindebből az is következik, hogy a cselekmény minősítésének törvényessége kizárólag az irányadó tényállás alapján vizsgálható.

[23] 1.1. A Legfőbb Ügyészség helyesen hivatkozott arra, hogy a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállásban foglaltakat az ügyben eljáró bíróságok törvényesen minősítették kifosztás bűncselekménye helyett rablás bűncselekményének.

[24] Az ügyben eljáró bíróságok a Btk. 2. § (2) bekezdését figyelembe véve, törvényesen állapították meg, hogy az elbíráláskori büntető törvény az I. rendű terhelt számára kedvezőbb, az e körben kifejtett érvek helyesek.

[25] Az irányadó Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontja szerint, aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el másától, hogy e végből valaki ellen erőszakot, illetve az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, büntetett miatt 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[26] A Btk. 365. § (3) bekezdés a) pontjára figyelemmel a büntetés 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés, ha a rablást fegyveresen követik el.

[27] A rablás emellett a Btk. 365. § (3) bekezdés g) pontja alapján akkor is 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, ha azt a bűncselekmény felismerésére vagy elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére követik el.

[28] Ezzel szemben a Btk. 366. § (1) bekezdés b) pontja szerint, aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett az általa más bűncselekmény elkövetése során alkalmazott erőszak, illetve az élet vagy a testi épség elleni közvetlen fenyegetés hatása alatt álló személytől vesz el; vagy a c) pontra figyelemmel védekezésre képtelen, illetve a

bűncselekmény felismerésére vagy elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személytől elvesz, büntett miatt 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[29] A Kúria BH 2023.153. számon közzétett döntése szerint – az irányadó joggyakorlatnak megfelelően – az elhatárolás alapja a következő. Amennyiben az elkövető jogtalan eltulajdonítási célzata már az erőszak vagy az élet, testi épség elleni közvetlen fenyegetés kifejtése előtt vagy alatt is fennállt, az idegen dolog ilyen módon történő elvétele nem kifosztás, hanem rablás. Ekként a lényeg a cselekmények közötti eszköz-cél kapcsolat megléte, amely szerint a rablás akkor állapítható meg, ha az elkövető az erőszakot (fenyegetést) az elvétel céljából fejt ki. A jelen ügyben irányadó tényállás alapján mindez egyértelműen megállapítható. Az I. és II. rendű terheltek másolt kulcs felhasználásával úgy mentek be a sértett tulajdonát képező lakásba, hogy az I. rendű terhelte a fején símaszket viselt, egyik kezében egy pisztolynak látszó tárgyat, a másikban lámpát tartott. Az I. rendű terhelte a sértettől pénzt követelt, majd elvette a sértett pénztárcáját, közben a sértett bankkártyáját követelte és fenyegette őt azzal, hogy lelövi. A sértett mobiltelefonját az I. rendű terhelte magához vette, majd felszólította a sértettet, hogy vegye le az ujjain lévő két, összesen 10.000 forint értékű arany karikagyűrűt, amit eltett, valamint megnézte a sértett nyakát, nyaklánc után kutatva. Mindezeket követően még felszólította a sértettet, hogy üljön le, különben le fogja löni, majd ismét felszólította őt, hogy ne mozduljon, mert lelövi, ezt követően hagyta el a lakást társával együtt. Az irányadó tényállásból így megállapítható, hogy az I. rendű terhelte jogtalan eltulajdonítási célzata már az élet, testi épség elleni közvetlen fenyegetés kifejtése előtt és alatta is fennállt, ezért az idegen dolog ilyen módon történő elvétele nem kifosztás, hanem rablás.

[30] 1.2. A Kúria a Btk. 365. § (3) bekezdés g) pontjában meghatározott minősítő körülménnyel kapcsolatosan a Legfőbb Ügyészség által kifejtettekkel összefüggésben megállapítja, hogy az élet és testi épség büntetőjogi védelméről szóló 3/2013. Büntető jogegységi határozat II.11. pontjára történő hivatkozás helyes. Az elsőfokú ítélet alapján a sértett idős kora és megromlott látása (elsőfokú ítélet 14. oldal első bekezdés) rögzíthető, ugyanakkor e két tény nem elegendő a sértett a bűncselekmény felismerésére vagy elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes minősítő körülmény megállapítására.

[31] A törvényesen megállapított minősítés alapján kiszabható büntetésre figyelemmel az I. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés is törvényes.

[32] 2. A terhelte az időmúlást, mint a büntetés kiszabása körében figyelembe veendő körülményt nem felülvizsgálat alapjául, hanem annak alapossága esetén kiszabni indítványozott büntetés kiszabása körében kérte figyelembe venni, így ezt a Kúria a felülvizsgálati indítványban megjelölt önálló okként nem értékelte. Így e körben csak utal arra, hogy önmagában a büntetés kiszabásánál irányadó körülmények felülvizsgálat alapjául nem is szolgálhatnak.

[33] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a felülvizsgálati indítványt nem kizárt részében alaptalannak tartotta.

[34] 3. A Kúria a Be. 659. § (6) bekezdésére tekintettel, a megtámadott határozatot a 649. § (2) bekezdése alapján is felülbírált, és az abban foglalt felülvizsgálati okot képező eljárási szabálysértést nem állapított meg.

[35] IV. Mindezek alapján a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdése szerinti összetételben eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati indítvánnyal támadott Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.B.IX.30.469/2013/215. és a

Fővárosi Törvényszék 23.Bf.IX.8373/2016/12. számú ítéletét nem ügydöntő végzésével hatályában fenntartotta, mert a felülvizsgálati indítványnak nem kizárt részében nem adott helyt.

[36] A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján fellebbezésnek, a 650. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel pedig felülvizsgálatnak nincs helye.

[37] A Be. 652. § (6) bekezdése értelmében minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul.

[38] A Be. 652. § (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be.

[39] A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2023. november 21.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Schmidt Péter s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró